

## **SLOVENSKA KINOTEKA SE PONOVRNO VRAČA NA GOSTOVANJE V MARIBOR**

Letošnje gostovanje Slovenske kinoteke v mariborskem kinu Udarnik predstavlja pester in raznolik spored filmov domače in svetovne filmske dediščine. Program poskuša retrospektivno prikazati nekatere največje mejnike v zgodovini filmske umetnosti, obenem pa izpostaviti tudi nekatere žlahtne naslove in velika imena filmskega sveta. Znotraj sporeda bodo zase našli košček sladkih filmskih dogodivščin tako zahtevni filmofili kot tudi tisti, ki v kinematografije zaidejo bolj poredko. Spored smo pripravili tako, da odraža tiste naslove in filme, ki zadevajo jedro filmske umetnosti in imajo splošno izobraževalni značaj, če odmislimo dejstvo, da celo ozaveščajo in razvijajo filmsko kulturo.

Retrospektivni pregled odpira izjemni slovenski film, ki ga zaznamuje postmoderna ideologija, predvsem pa film, ki v središče dogajanja postavi prav mesto Maribor. **Kavarna Astoria** (1989), film Jožeta Pogačnika, režiserja, ki se je s svojimi deli trajno zapisal v samo srce slovenske filmske umetnosti, razkriva zgodbo slovite mariborske kavarne Astoria, ki je v času pred drugo svetovno vojno pomenila središče družabnega življenja. Večkrat nagrajeni film (med drugim tudi priznanje Metoda Badjura) kavarniško življenje uporabi zgolj kot pretvezo, s katero ponazori prehod iz tržno usmerjenega predvojnega sveta v neko novo ideološko polje komunističnega sistema. Postavlja spomin in opomin svetu, ki ga danes nič več, razkriva ideale, ki nastajajo, in ideologijo, ki se ruši.

V času retrospektive bo mogoče videti nekatere izjemne klasike svetovne kinematografije, nekateri izmed njih so tudi novi nakupi Slovenske kinoteke. Takšen film je denimo klasika Ernsta Lubitscha **Trgovina za vogalom** (The Shop Around the Corner, 1940), kjer mojstrski režiser razgrinja tisti pretanjeni humor, za katerega ne vemo, ali bi so mu od srca smejali ali občudovali režiserjevo domiselno, kakor britev ostro satiro zakonskega življenja. Pri »Lubitschovem dotiku« je že tako, da nikoli ne vemo, v katero smer bo krenila zgodba, toda zdi se, da nas za vsakim vohalom pričakuje nova hudomušna domislica, nov obrat v zgodbi, nova podoba zakonskega življenja.

V devetih dneh se bodo na platnu mariborskega kina Udarnik zvrstile še mnoge druge filmske klasike, kot so **Lasje** (Hair, Miloš Forman, 1979), **Modri žamet** (Blue Velvet, 1986) Davida Lyncha ali legendarni film **V vrtincu** (Gone With the Wind, Victor Fleming, 1939), ki ga bomo predvajali v integralni, štiriurni verziji.

Po eni strani se retrospektiva vrača v preteklost, k filmskim izvorom, k režiserjem, ki so kalili najpomembnejša obdobja filmske zgodovine. Lahko je to Bergmanov **Molk** (Tystnaden, 1963), osebno izpovedni film **Zrcalo** (Zerkalo) Andreja Tarkovskega ali pa kulturna Kubrickova satira **Dr. Strangelove**, film, ki se briljantno in s kot britev ostrim humorjem poigrava s koncem hladne vojne. Predčasnim koncem. Tistim, katerega so se vsi bali, pred njim svarili. Konca, ki vzklije zaradi drobne napake v sistemu. Oglejte si ga. Na velikem platnu, kjer je varno.

Po drugi, pa letošnji program Dnevov Slovenske kinoteke v Mariboru prinaša tudi pomembno svežino, saj posebno pozornost namenja sodobnemu umetniškemu filmu s konca dvajsetega stoletja. Pa naj gre za izjemno osebno izpovedno dramo z naslovom **Teroristka** (Theeviravaathi) indijske režiserke Santosh Sivan, ki pripoveduje pretresljivo zgodbo o mladi Malli, ki jo teroristična frakcija izšola za samomorilsko nalogo, ali pa klasičen film **Element**

**zločina** (Forbrydelsens Element, 1984) v režiji Larsa von Trierja, ki vzpostavlja pravila dogme, pluje znotraj njih in z njimi razkriva pogosto nevidne elemente filmske pripovedi, obenem pa nam s pomočjo filmske poetike odpira vrata v svet filmske svobode.

Kot že omenjeno bo zastopan tudi slovenski film. V sodelovanju s Slovenskim filmskim arhivom pri Arhivu RS smo na program uvrstili njihovo novo pridobitev iz jzgoslovske kinoteka – film Živojina Pavloviča **Rdeče klasje** (1970), ki pripoveduje zgodbo o vzpostavitvi nekega sistema, o informbiroju in svetu vrednot, ki izginja pred očmi zaprepadenih prebivalcev male kmečke vasice.

Povsem drugačno tematiko prinaša prikupna slovenska mladinska komedija Janija Kavčiča **Učna leta izumitelja Polža** (1982). Zgodba v kateri najstnik želi spremeniti svet na bolje, ob pomoči prijateljev, znanosti in neuspešnih šolskih poskusov je še danes sveža, prrsrčna in polna tistega humorja ob katerem pozabimo na vse kar se dogaja okoli nas.

Kdor ljubi glasbo, klasično glasbo, opero in Wagnerjev dotik bo zagotovo prišel na svoj račun v izjemni satiri Istvána Szaba **Srečanje z Venero**. Kaj vse gre lahko narobe med pripravami na uprizoritev Tannhäuserja v sloviti pariški operi, kako bodo dirigent in osrednji liki prebrodili upor sindikata, kako lahko glasba spremeni svet in mišljenje ljudi, vse to vas čaka v tem izjemnem filmu, ki je bil nominiran za Zlatega leva.

Izpostaviti velja tudi kulturni nemški film **Ljudje v nedeljo** (Menschen am Sonntag, Curt in Robert Siodmak, Edgar G. Ulmer, Fred Zinnemann, 1920), ki predstavlja zanimivo in svojevrstno družabno kroniko življenja v predvojni Nemčiji. Film je dokumentarno-igrani portret nedeljskega življenja, iz katerega lahko sklepamo na vse tisto, kar se v domovih stanovanj godi med tednom. Ker bo film *v živo na klavirju spremljal pianist in skladatelj Mitja Reichenberg, bo to zagotovo izjemna filmska izkušnja.*

Kaj je lahko lepšega od nedeljskega filmskega popoldneva s filmsko klasiko?

In kaj je lahko lepšega od tega, da v kinodvorano zavijete na filmsko poslastico?

Slovenska kinoteka in Mestna občina Maribor vas pričakujeta!

V mariborskem kinu Udarnik, od **21.** do **29. novembra.**

*Cena vstopnice je 2 EUR. Kupite jih lahko na blagajni kina Udarnik.*